

PROTOCOL D'ACTUACIÓ EN ELS CASOS D'URGÈNCIES A LA COMARCA DEL MARESME

1- JUSTIFICACIÓ DEL PROTOCOL

La Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència arran del decret 243/2005 de 8 de novembre, la modificació parcial de la estructura del departament de Benestar i Família i seguint la línia de les directrius emeses pel Departament d'Acció Social i Ciutadania, es planteja la descentralització de funcions i competències de la DGAIA als territoris.

Des de la creació dels EAIA , la DGAIA mantenia un servei d'urgències, que atenia les situacions d'urgències de aquells casos no coneguts per l'EAIA. Actualment la DGAIA es planteja el traspàs de la intervenció en els casos d'urgència dels serveis centrals als equips competents en la infància d'alt risc del territori.

2- QUÈ ENTENEM PER URGÈNCIA

- És aquella situació que afecta a un infant adolescent respecte al qual cal una intervenció immediata per donar resposta a una situació evident i fonamentada que ens permet diagnosticar la certesa de risc de desemparament.
- Aquelles situacions en les que s'ha detectat un risc greu però no es disposa de la informació que permeti contrastar-lo. En situacions que no s'hagi pogut la instrucció 1/2007, la DGAIA permet prendre mesures cautelars.
- La urgència pot respondre a aquella situació viscuda com a tal per l'entorn immediat de l'Infant o l'adolescent i que requereix una valoració per part de l'EAIA per determinar la gravetat i si és susceptible d'intervenció immediata.

3- CASOS D'URGÈNCIA SUSCEPTIBLES DE SER VALORATS PER L'EAIA

L'EAIA assumirà totes les situacions d'urgència i crisi que es detectin en el territori del Maresme excepte en el municipi de Mataró, en funció del municipi dels pares del menor i que requereixen la intervenció immediata de l'equip per a valorar la situació en la qual es troba l'infant o adolescent.

En el cas que es desconegui el domicili del menor o aquell no tingui domicili dins del territori de Catalunya, i la urgència s'hagi detectat en el territori competència de l'EAIA del Maresme, aquest equip assumirà la urgència (excepte MEINAS)

Davant la possibilitat, que en un mateix cas d'urgències, hagin d'intervenir diferents equips, la DGAIA establirà la responsabilitat dels equips assignant la referència coreferència si s'escau.

3.1 Algunes tipologies de les possibles situacions d'urgències

Casos de maltractaments detectats per l'hospital:

HOSPITAL→UDEPMI → si l'expedient obert EAIA
→ si no hi ha expedient obert EVAMI

Aquells casos en els quals l'Hospital ha detectat una possible situació de risc de desemparament i cal la intervenció d'un equip especialitzat en infància, l'hospital contactarà directament amb la UDEPMI, que serà l'equip que valorarà si cal derivar a l'EAIA o a l'EVAMI.

Renúncies Hospitalàries

HOSPITAL→UDEPMI → si l'expedient obert EAIA + Jurista EFI7
→ si no hi ha expedient obert EFI 7

En aquests casos que l'hospital detecta una renúncia d'un nadó contactarà directament amb l'UDEPMI que actuarà de la següent manera:

- Si l'EAIA no té expedient obert sobre la família serà l'EFI 7 qui gestionarà la renúncia.
- Si l'EAIA té expedient obert sobre la família, serà aquest equip juntament amb el jurista de l'EFI 7, qui gestionarà la renúncia.

Immigrants amb i sense referents familiars

En aquells casos que es trobi un menor immigrant no acompanyat localitzat al territori del Maresme, serà l'EAIA del Maresme qui esbrinarà si el menor té referències familiars o no.

En aquells casos que l'EAIA hagi detectat que el menor **té referents familiars** actuarà de la següent manera:

- Si es troba dins del territori del maresme, l'EAIA del Maresme se'n farà càrrec.
- Si es troba en un altre territori fora del Maresme, l'EAIA informará a l'EFI 7 per tal que es tramiti a l'EFI corresponent.

En els casos que s'hagi detectat que el menor no **té referents familiars** dins del territori català, l'EAIA del Maresme informará a l'EFI 7 per tal que aquesta derivi el cas a l'EFI 1, que

és l'encarregada d'intervenir en els casos dels Infants i Adolescents no acompanyats de tot el territori de Catalunya.

Mutilació genital

Segons la sessió tinguda el 20 de juny de 2001, a on es va aprovar la resolució 832/VI sobre l'adopció contra la pràctica de mutilacions rituals genitals femenines, sorgí el Protocol d'Actuacions per a prevenir la Mutilació Genital Femenina (MGF), Barcelona 2002. Aquest protocol proposa en la seva edició revisada 2007:

Quan es detecta una possible situació de MGF per part de SSBAP, aquests actuaran de la següent manera:

- Si és una **situació de risc amb proximitat de vacances al país d'origen i/o comentaris actius del menor o companys** es farà:
 - Un suport puntual de l'EAIA en el treball dels SSBAP
 - Si es fa la intervenció que s'està fent es detecta una situació de risc, o si es té constància que la família es mostren obertament a favor de la MGF o bé verbalitzen que la faran al país d'origen, el personal ho comunicarà a Fiscalia de Menors.
- Si és una **situació de sospita de consumació**:
 - Prèvia intervenció professional: si es té sospita de la possible consumació, el professional que ho detecti, ha de denunciar-ho a Fiscalia de Menors o al Jutjat competent.
 - Si, a la DGAIA arriba la notícia de possible MGF o de risc d'aquesta, es tramitarà la denuncia a Fiscalia o al Jutjat competent amb petició d'adopció de mesures cautelars, segons informe de derivació de qui conegui el cas.

Si són altres serveis qui detecten la possible situació de risc o sospita de consumació, l'EAIA podrà assessorar als SSBAP sobre la intervenció a realitzar.

Menors que es presenten voluntàriament a DGAIA perquè no volen tornar al domicili i sol·liciten ingrés a CRAE.

Quan un menor es presenta a DGAIA de forma voluntària sol·licitant l'ingrés a un CRAE, el professional d'Atenció al Ciutadà, atindrà al menor. Amb la primera informació (demanda de l'infant/adolescent, recollida de dades, localització del territori...) ho passarà a l'EFI. Aquest equip derivarà a l'EAIA la informació per tal d'iniciar la seva intervenció. El menor restarà a la DGAIA a la proposta de l'EAIA del Maresme.

- MENOR IMMIGRANT SENSE REFERENTS A CATALUNYA → EFI 1
- MENOR AMB REFERENTS AL TERRITORI DEL MARESME → EAIA

4-. CIRCUIT DE DERIVACIÓ DE L'EAIA.

Dins l'horari laboral de l'EAIA (de 8 a 13:30), aquest equip pot rebre demanda d'intervenció del propi territori (serveis socials bàsics, escoles, hospitals, CSMIJ, policia...), de l'EFI i la UDEPMI.

Quan la **detecció de la urgència es fa en el propi territori**, serà el servei (SSB, escoles, hospitals, CSMIJ, policia...) qui es posi en contacte amb els Serveis Socials del territori. Aquests centralitzaran tota la informació i la derivaran a l'EAIA del Maresme. Serà l'EAIA qui valorarà la possibilitat d'intervenció immediata i/o assessorar al servei que detecta el risc de possibles gestions a realitzar.

Si l'EAIA valora que la demanda realitzada correspon a una situació d'urgència iniciarà la intervenció pertinent i convocarà *una reunió d'urgències amb els diferents serveis intervinents*

Quan la **situació d'urgència és derivada per l'EFI corresponent**, aquest equip ja haurà valorat amb la informació que té al seu abast la prioritat de la intervenció (urgent, preferent i/o ordinària) i derivarà el cas a l'EAIA de la zona.

Quan la situació **d'urgència és derivada per la UDEPMI** a través del TELÈFON INFÀNCIA RESPON (900.300.777) aquesta unitat activarà directament a l'EAIA per tal d'intervenir, prèvia consulta a l'EFI.

Fora de l'horari laboral de l'EAIA serà la UDEPMI qui rebrà la demanda a través del TELÈFON INFÀNCIA RESPON (900.300.777) i valorarà qui haurà de dur la seva gestió en funció de la situació de la informació rebuda (informar/assessorar, risc social, risc de desemparament...):

- Si la situació és d'assessorar i/o d'informar al demandant, la UDEPMI realitzarà la gestió i ho tramitarà a l'EFI corresponent pel seu coneixement.
- Si la situació és de risc social, serà la mateixa UDEPMI qui ho derivarà als equips de Serveis Socials Bàsics del territori.
- Si la situació és de risc de desemparament, la UDEPMI valorarà la possibilitat d'intervenció immediata, realitzant les accions necessàries per protegir a l'infant i/o adolescent. El primer dia laboral, després de la intervenció realitzada per la UDEPMI, es derivaran les actuacions a l'EAIA pel seu coneixement o per tal que continuï la intervenció.

5-. LA INTERVENCIÓ EN SITUACIÓ D'URGÈNCIA

5.1-. COM ACTUAR DAVANT D'UNA SITUACIÓ D'URGÈNCIA.

L'EAIA haurà de contrastar la informació inicial rebuda per tal de determinar si el menor es troba en situació de desemparament.

Davant d'aquesta situació d'urgència, l'EAIA haurà de recollir la informació bàsica i necessària per tal de poder valorar el cas i prendre una proposta. Caldrà:

- Citar i entrevistar els pares
- Citar i entrevistar família extensa
- Coordinar-se amb els diferents serveis implicats: serveis de salut, centres educatius, Serveis Socials Bàsics...